

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 4/2022-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti rozsudku Okresného súdu Trebišov č. k. 7 T 41/2019 z 23. januára 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 To 18/2020 zo 6. mája 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tdo 22/2021 zo 4. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 27. októbra 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 T 41/2019 z 23. januára 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 To 18/2020 zo 6. mája 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Tdo 22/2021 zo 4. augusta 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku, za ktorého spáchanie mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia. Krajský súd napadnutým uznesením zamietol podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“)

sťažovateľom podané odvolanie proti rozsudku okresného súdu. Napokon najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľom podané dovolanie smerujúce proti rozsudku okresného súdu a uzneseniu krajského súdu.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie zásady „*in dubio pro reo*“, ktorú nerešpektovali vo veci konajúcej súdy v jeho trestnej veci. Sťažovateľ porušenie tejto zásady bližšie nekonkretizuje, požaduje však od ústavného súdu revíziu skutkových okolností jeho veci so záverom zrušenia rozhodnutí vydaných v jeho trestnej veci, pričom ústavnému súdu len frázovito predkladá všeobecnú právnu argumentáciu smerujúcu k aplikácii zásady „*in dubio pro reo*“. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ nesúhlasí s hodnotením v jeho trestnej veci vykonaných dôkazov, na podklade ktorých mu bola vyslovená trestnoprávna zodpovednosť za spáchaný skutok, a obsahovo jeho námietky spadajú pod základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. Všeobecné judikatúrne východiská:

5. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

6. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal

ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

8. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde a pod tento článok spadá aj právomoc súdov rozhodnúť o oprávnenosti trestného obvinenia proti konkrétnej osobe. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. V tomto smere toto ustanovenie zakotvuje „právo na súd“, ktorého je právo na prístup k súdu (teda právo zahájiť konanie pred súdom) len jedným z jeho aspektov (Golder proti Spojenému kráľovstvu). K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, bod 36]. Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu.

9. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 14/2012).

10. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (obdobne pozri aj judikatúru ESLP Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

11. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde alebo by rozhodol arbitrárne bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný, resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti.

12. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

II.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu:

13. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

14. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom podaného odvolania. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým uznesením krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo

potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

II.3. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

16. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti ústavný súd tiež vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (pozri body 17 a 18 tohto odôvodnenia).

17. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, v ktorom taktiež namietal porušenie zásady „*in dubio pro reo*“, a to tak, že nebol zistený skutkový stav veci bez dôvodných pochybností v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie súdu. Súd mal ustáliť skutkový stav na podklade domniek a hypotéz, jednej výpovede poškodeného, pričom po vykonaní dokazovania zostali dôvodné pochybnosti o jeho vine. V tejto súvislosti uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

18. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom na základe sťažovateľom podaného dovolania. Konanie o dovolaní bolo skončené napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý sťažovateľom podané dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením krajského súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením krajského súdu, keď sťažovateľ ani netvrdí, že by ním uplatňované námietky (alebo ich časť) proti svojmu právoplatnému odsúdeniu nemohol uplatniť v dovolacom konaní. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti taktiež odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, pričom však na časť námietok použitých v ústavnej sťažnosti reaguje aj mimo odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v nasledujúcom obsahu tohto odôvodnenia, a to z dôvodov uvedených v jeho časti II.4.

II.4. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

19. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd námietky sťažovateľa vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda k tomu, že okresný súd, ako aj krajský súd nedostatočne argumentačne zhodnotili zistený skutkový stav veci, ktorý mal byť založený len na hypotézach a domniekach, neodstránili rozpory v jeho právnom posúdení a nedostatočne pristúpili k aplikácii zásady „*in dubio pro reo*“, zhodnotil tak, že argumentácia sťažovateľa bola výlučne postavená len do roviny skutkových zistení, ktoré nie je oprávnený v dovolacom konaní riešiť. Aj napriek tomu, že sťažovateľ ako dovolateľ

podal dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, týmto nepriradil konkrétne dovolacie námietky. V dôsledku toho najvyšší súd sťažovateľom podané dovolanie aj v tejto časti odmietol postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

20. Ústavný súd v zásade súhlasí s už uvedenými závermi najvyššieho súdu a zároveň opakuje, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok – čo znamená, že je projektovaný na výnimočnú situáciu, keď má zvrátiť právoplatný a vykonateľný rozsudok súdov rozhodujúcich o vine a treste. Vzhľadom na výnimočnosť tohto zásahu Trestný poriadok ustanovuje rozsah dôvodov, pre ktoré môže obvinený dovolanie podať. Najvyšší súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a jasne sťažovateľovi vysvetlil, prečo ním podané dovolanie do tohto rozsahu nespadá. Na podklade ústavného prieskumu tejto časti podanej ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu konštatuje ústavný súd jej zjavnú neopodstatnenosť a dôvod odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Pokiaľ ide o z pohľadu sťažovateľa kľúčovú otázku spočívajúcu v nedostatočnej reflexii všeobecných súdov na aplikáciu zásady v pochybnostiach v prospech obvineného, čo obsahovo dopadá na dovolací dôvod spočívajúci v zásadnom porušení práva na obhajobu, ústavný súd konštatuje, že dovolací súd tieto skutočnosti správne nehodnotil v pozícii prvostupňového alebo odvolacieho súdu, ale sa s nimi vyrovnal postupom patriacim pod jeho jurisdikciu a ústavne udržateľným spôsobom. Z hľadiska skúmania prípustnosti tejto časti ústavnej sťažnosti boli také námietky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu prípustné v rámci skúmania spôsobu, akým sa s nimi krajský súd ako súd odvolací v odôvodnení tohto uznesenia vysporiadal. Relevantné odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu nesmie v príslušnom smere absentovať alebo byť arbitrárne, pokiaľ boli už predostreté otázky súčasťou odvolacieho prieskumu „*ex officio*“ alebo na podklade uplatnenej odvolacej námietky a pokiaľ boli pre rozhodnutie o vine a treste podstatné [čo je relevantné z hľadiska dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Spôsob uplatnenia takej dovolacej námietky špecifikovaný vo vzťahu ku konkrétnym reáliám odôvodnenia rozhodnutia skôr konajúcich súdov však nie je totožný s hodnotením dôkazov, ktoré (naopak) nie je predmetom dovolacieho prieskumu. Vzhľadom na špecifiká dotknutého postupu a doterajšiu nedostatočnú reflexiu najvyššieho súdu na vývoj judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 546/2020) ústavný súd venoval bližšiu pozornosť aj hodnoteniu dôkazov krajským súdom (nad rámec úvah najvyššieho súdu) a uvádza nasledujúce skutočnosti.

22. V prvom rade mu neprináleží sa vyjadrovať ku skutkovej podstate skutočností, na podklade ktorých bola alebo nebola vyvedená trestnoprávna zodpovednosť určitej osobe, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť/dôvodnosť, resp. to, či sú/nie sú postačujúce na záver o jej danosti. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch, a to z pohľadu, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami dotknutej veci. Ústavný súd teda (rovnako ako dovolací súd) nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. Navyše judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), ako aj doterajšia judikatúra ESLP (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo

účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil konkrétne právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu (I. ÚS 26/2014).

23. V ďalšom, posudzujúc odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu z uhla sťažovateľom tvrdenej arbitrárnosti, ústavný súd konštatuje zjavnú neopodstatnenosť sťažovateľom použitej argumentácie. Krajský súd podporil okresným súdom vyvedený záver o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa za stíhaný skutok na podklade okresným súdom vykonaného dokazovania, ktoré bolo vyhodnotené v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku a ktoré považoval za dostatočné pre ustálenie sťažovateľovej viny. Vo veci bol vypočítaný nielen samotný poškodený trestným činom [REDAKOVANÉ], ale aj svedkovia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí svojimi svedeckými výpoveďami potvrdili relevantné skutkové okolnosti veci. Nebola to teda len výpoveď samotného poškodeného trestným činom, na podklade ktorej bol skutkový stav veci ustálený v neprospech sťažovateľa, ale tento bol objektivizovaný (i) tromi svedeckými výpoveďami a (ii) dvomi znaleckými posudkami z odboru zdravotníctva pre posúdenie zranení, ktoré poškodený utrpel, a z odboru psychológie pre posúdenie všeobecnej a špecifickej vierohodnosti výpovede poškodeného ako znaleckej kategórie. V rámci dokazovania sa okresný súd zaoberal aj námietkou sťažovateľa spočívajúcou v tom, že sa svedkovia mali dohodnúť s poškodeným na výpovediach proti sťažovateľovi, a túto námietku okresný súd vyhodnotil ako účelovú aj z dôvodu, že ich výpovede hodnotil ako ucelené, vzájomne sa doplňujúce, bez vnútorných rozporov vrátane námietky sťažovateľa k účelovosti výpovede samotného poškodeného, keď pri hodnotení jeho výpovede súd poukázal nielen na to, že sťažovateľa osobne pozná a spoznal ho ako páchatel'a skutku aj podľa hlasu, postavy, stavby tela, ale aj na to, že samotný poškodený spočiatku nechcel trestný čin vôbec oznamovať a uvádzal pri popise priebehu skutku okolnosti svedčiace v jeho neprospech, ako napríklad, že páchatel'ovi skutku nevidel priamo do tváre, že mal na hlave kapucňu. Práve tieto časti výpovede poškodeného prispeli v kontexte námietky sťažovateľa o tom, že sa mal so svedkami dohodnúť na ich výpovediach, k vierohodnosti jeho výpovede a okresný súd nezaznamenal úmysel poškodeného sťažovateľa krivo obviňovať. Naopak, okresný súd zdôraznil, že sťažovateľ nevedel v konaní logicky vysvetliť svoje úsudky o dohode medzi svedkami a poškodeným o účelovosti ich výpovedí o spôsobení si zranenia vlastným konaním poškodeného a aj v dôsledku toho považoval obranu sťažovateľa za vyvrátenú. Zranenia poškodeného boli objektivizované znaleckým dokazovaním z odboru zdravotníctva a znaleckým skúmaním z odboru psychológie bola potvrdená vierohodnosť výpovede poškodeného, ako aj rozptýlené pochybnosti sťažovateľa o zníženej schopnosti reprodukcie prežitých udalostí v dôsledku opitosti, teda že k ovplyvneniu výpovede poškodeného nedošlo ani v dôsledku skutočnosti, že bol v čase skutku pod vplyvom alkoholu, keďže sa nachádzal v stave jednoduchej opitosti, ktorá „*neovplyvňuje schopnosť správneho vnímania prežitého deja a následne adekvátnej reprodukcie*“.

24. Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne závery príslušných rozhodnutí, ale preskúmať, či závery v nich uvedené sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné. Povedané inak, úlohou ústavného súdu nie je samostatne posúdiť existenciu dôvodov na odsúdenie sťažovateľa v pozícii inštančne nadriadeného súdu a porovnať svoje zistenia so závermi všeobecných súdov, ale presvedčiť sa, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu dáva dostatočný základ pre prijatý záver, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu i na všetky sťažovateľom prezentované relevantné námietky. Z hľadiska posúdenia ústavnej konformnosti napadnutého uznesenia krajského súdu (v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi

z napadnutého rozsudku okresného súdu) je teda relevantné, že sa vo veci konajúce súdy zaoberali obranou sťažovateľa a vyjadrili k nej svoj hodnotiaci úsudok, z ktorého obsahu nevyplývajú vnútorné rozpory alebo závery, ktoré by popierali ich obsahové vyjadrenie, a to aj v rovine ich právneho posúdenia, a tento svoj úsudok konfrontovali s inými vo veci vykonanými dôkazmi. Z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu (v spojení aj s dôvodmi vyplývajúcimi z napadnutého rozsudku okresného súdu) je zrejme, že zistené skutkové závery krajský súd interpretoval v súlade s ich obsahom, jeho závery sú logické, legitímne a právne akceptovateľné a ústavný súd nezaznamenal to, aby sa krajský súd v napadnutom uznesení nevysporiadal s nejakou pre posúdenie veci relevantnou, či už skutkovou, alebo právnou otázkou veci.

25. Ústavný súd teda konštatuje zjavnú neopodstatnenosť sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v tejto jej časti a odmieta ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.

Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu

26. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

27. Podľa § 37 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

28. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

29. Z dôvodu odmietnutia sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu pre nedostatok právomoci a pre zjavnú neopodstatnenosť nie je splnená druhá podmienka pre postup ústavného súdu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to tá, že v právnej veci sťažovateľa nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. V dôsledku tohto záveru ústavný súd ani nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa a sťažovateľom uplatnenému nároku na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel.

Tým je zároveň subsidiárne daný vo vzťahu k výroku I uznesenia aj dôvod na odmietnutie sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu